22/01/2022

Μνήμη του Αγίου Ενδόξου Αποστόλου Τιμοθέου (22 Ιανουαρίου)

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα τιμάται από την Εκκλησία μας η μνήμη του αγίου αποστόλου Τιμοθέου, του Αγίου Αναστασίου του Πέρση και του Αγίου Ιωσήφ του ηγιασμένου του Σαμάκου.

Ο Απόστολος Τιμόθεος υπήρξε πιστός μαθητής του Αποστόλου των εθνών Παύλου και παραλήπτης των δύο Επιστολών του, Προς Τιμόθεον Α΄ και Β΄. Τα 2 αυτά βιβλία από τα 27 της Καινής Διαθήκης συγκαταλέγονται ανάμεσα στις λεγόμενες «Ποιμαντικές Επιστολές», δηλ. αυτές που απευθύνονται όχι σε χριστιανικές κοινότητες άμεσα, αλλά σε πνευματικούς ποιμένες-επισκόπους που έχουν την πνευματική ευθύνη τοπικών Εκκλησιών, όπως ο Τιμόθεος, που ποίμανε με ζήλο και αυταπάρνηση την Εκκλησία της Εφέσου στη Μ. Ασία.

Η πρώτη συνάντηση του Τιμόθεου με το διδάσκαλό του έγινε στην πατρίδα του Λύστρα, όταν είχε επισκεφθεί την πόλη ο Απόστολος Παύλος. Τα πνευματικά χαρίσματα και η ελληνομάθειά του εκτιμήθηκαν ιδιαίτερα και από τη στιγμή εκείνη έγινε ακόλουθος του Παύλου στη δεύτερη περιοδεία του, κατά την οποία διαδόθηκε ο Χριστιανισμός στην Ελλάδα.

Ο Απόστολος Τιμόθεος συνεργάστηκε, επίσης, με τον Ευαγγελιστή Ιωάννη, πριν από την εξορία του στην Πάτμο. Μαρτύρησε και ετάφη στην Έφεσο, ενώ, αργότερα, το ιερό του λείψανο μεταφέρθηκε στην Κωνσταντινούπολη και εναποτέθηκε στο ναό των Αγίων Αποστόλων.

Ο Άγιος Αναστάσιος ο Πέρσης

Ο Άγιος Αναστάσιος έζησε τον 7ο αιώνα μ.Χ. στα χρόνια του βασιλιά των Περσών Χοσρόη Β’ (590-628 μ.Χ.) και του αυτοκράτορα Κωνσταντινούπολης Ηρακλείου και ήταν Πέρσης. Γεννήθηκε στο χωριό Ραζήχ της επαρχίας Ρασνουνί και ήταν γιος του μάγου Βαβ και αρχικά ονομαζόταν Μαγουνδάτ (κατ’ άλλους Μαζοενδάτ).
Όταν το 614 μ.Χ. οι Πέρσες κυρίευσαν τα Ιεροσόλυμα πήραν μαζί τους τον Τίμιο Σταυρό. Λόγω των πολλών θαυμάτων που έγιναν στην Περσία από τον Τίμιο Σταυρό, πολλοί Πέρσες ενδιαφέρθηκαν να γνωρίσουν την νέα θρησκεία, μεταξύ αυτών και ο Μαγουνδάτ. Γι’ αυτό πήγε στα Ιεροσόλυμα, όπου βαπτίσθηκε και έκάρη μοναχός στη Μονή του Αββά Ιουστίνου (κατ’ άλλους στη Μονή του Αγίου Σάββα) και μετονομάσθηκε Αναστάσιος.

Επισκέφθηκε εν συνεχεία την Καισαρεία, όπου ο διοικητής Μαρζαβανά πληροφορήθηκε ότι είναι χριστιανός και, επειδή απέτυχε να τον μεταπείσει, διέταξε τον βασανισμό του. Μετά από πολλά βασανιστήρια οι ειδωλολάτρες τον αποκεφάλισαν. Το μαρτύριό του έγινε το 628 μ.Χ. με άλλους 70 Χριστιανούς Μάρτυρες.

Η Σύναξη του Αγίου ετελείτο στο Μαρτύριό του, που βρισκόταν εντός του Αγίου Φιλήμονος, στο Στρατήγιο. Η δε ανακομιδή των λειψάνων του Οσίου Αναστασίου, εορτάζεται στις 24 Ιανουαρίου.

Σχετικά με τα Λείψανα του Αγίου Αναστασίου επικρατούν τρείς παραδόσεις.

Σύμφωνα με την πρώτη, την οποία δέχεται και ο Άγγλος ιστοριογράφος Όσιος Βέδας ο Αιδέσιμος (βλέπε 27 Μαΐου), τα Λείψανα μεταφέρθηκαν στη Ρώμη κατά την βασιλεία του Ηρακλείου και κατατέθηκαν στην Ελληνική Μονή των Τριών Πηγών («Tre Fontane»). Η δεύτερη δέχεται μεταφορά των Λειψάνων στην Κωνσταντινούπολη, επίσης κατά την βασιλεία του Ηρακλείου, απ' όπου η Κάρα μεταφέρθηκε στη Ρώμη επί των ημερών του Ελληνικής καταγωγής και πιθανώς Ιεροσολυμίτου Πάπα Θεοδώρου Α' (642 – 649 μ.Χ.) (βλέπε 18 Μαΐου). Η Τρίτη τέλος παράδοση (Βενετική), δέχεται ότι τα Λείψανα μετέφερε στην Κωνσταντινούπολη ο Ηράκλειος, απ' όπου το 1204 μ.Χ. τα αφαίρεσε ο Δόγης Ερρίκος Δάνδολος και τα κατέθεσε στο Ναό της Αγίας Τριάδος Βενετίας.
Σήμερα τα φυλασσόμενα στον ρωμαιοκαθολικό Ναό του Αγίου Φραγκίσκου της Αμπέλου Λείψανα, έχουν την μορφή ακέφαλου σώματος, συναρμολογημένου μέσα σε στολή της εποχής.
Ο Σοφρώνιος Ευστρατιάδης, Μητροπολίτης πρ. Λεοντοπόλεως, δέχεται ότι κάποιος Ρωμαίος Επίσκοπος μετέφερε τα Λείψανα στην Καισάρεια της Παλαιστίνης (αυτά μεταφέρθηκαν στη συνέχεια στην Κωνσταντινούπολη) και την Κάρα στη Ρώμη (όπου και σήμερα φυλάσσεται).

Ἀπολυτίκιον
Ήχος δ'. Ταχύ προκατάλαβε.
Την πλάνην αφέμενος, την των Περσών νουνεχώς, τη πίστει προσέδραμες, τη του Χρίστου ευσεβώς, σοφέ Αναστάσιε, όθεν και εν ασκήσει, διαπρέψας ενθέως, ήθλησας υπέρ φύσιν, και τον όφιν καθείλες διό διπλώ στεφάνω, θεόθεν εστεφάνωσαι.

Ἕτερον Ἀπολυτίκιον
Ἦχος δ'.
Ὁ Μάρτυς σου Κύριε, ἐν τῇ ἀθλήσει αὐτοῦ, τὸ στέφος ἐκομίσατο τῆς ἀφθαρσίας, ἐκ σοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ἔχων γὰρ τὴν ἰσχύν σου, τοὺς τυράννους καθεῖλεν ἔθραυσε καὶ δαιμόνων τὰ ἀνίσχυρα θράση. Αὐτοῦ ταῖς ἱκεσίαις Χριστέ ὁ Θεός, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Κοντάκιον
Ἦχος α'. Χορός, Ἀγγελικὸς.
Τόν θεῖον Μαθητήν, καί συνέκδημον Παύλου, Τιμόθεον πιστοί, ἀνυμνήσωμεν πάντες, σύν τούτῳ γεραίροντες, τόν σοφόν Ἀναστάσιον, τόν ἐκλάμψαντα, ἐκ τῆς Περσίδος ὡς ἄστρον, καί ἐλαύνοντα, τά ψυχικά ἡμῶν πάθη, καί νόσους τοῦ σώματος.

Συναξάριον.
Στίχ. Ἀναστάσιος ἐν τραχήλῳ τὸν βρόχον,
Ὡς λαμπρὸν ὅρμον ὡραΐζεται φέρων.
Εἰκάδι δευτερίῃ Ἀναστάσιος βρόχον ἔτλη.

Ιερά Λείψανα: Η Κάρα και μέρος των Ιερών Λειψάνων του Αγίου βρίσκονται στη ρωμαιοκαθολική Μονή «Tre Fontane» (Τρεις Πηγές) Ρώμης.
Μέρος των Ιερών Λειψάνων του Αγίου βρίσκονται στον ρωμαιοκαθολικό Ναό του Αγίου Φραγκίσκου της Αμπέλου Βενετίας.
Αποτμήματα του Ιερού Λειψάνου του Αγίου βρίσκονται στις Μονές Εσφιγμένου Αγίου Όρους και Προυσού Ευρυτανίας και στη Λαύρα Αγίου Αλεξάνδρου Νέβσκι Αγίας Πετρουπόλεως.

Ο Όσιος Ιωσήφ ο Σαμάκος

Ο Όσιος Ιωσήφ ήταν γέννημα και θρέμμα της Κρήτης, από ένα χωριό που ονομαζόταν Κεράμων (σημερινό Αζωκέραμο Σητείας) το 1440 μ.Χ.. Οι ευσεβείς γονείς του, όταν ήλθε σε κατάλληλη ηλικία τον παρέδωσαν σ’ έναν δάσκαλο, σεβάσμιο πνευματικό πατέρα, που κατοικούσε στο μονύδριο του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, του Δερματάνου όπως πολλοί το ήξεραν. Αυτό βρισκόταν κοντά στη θάλασσα, στον Χάνδακα (Ηράκλειο).

Εκεί ο Ιωσήφ έμαθε τη θεία θεωρία και καλλιγραφούσε. Όταν πέθαναν οι γονείς του, μοίρασε τη μεγάλη κληρονομιά του στους φτωχούς και επιδόθηκε περισσότερο στους πνευματικούς αγώνες. Αργότερα ο Θεός τον αξίωσε να γίνει ιερέας και να πάει να προσκυνήσει στους Αγίους Τόπους. Κατόπιν επέστρεψε στο μονύδριό του και έζησε ζωή αγία με αγάπη και ελεημοσύνες προς τους συνανθρώπους του.

Πέθανε πάνω από 70 χρονών στις 22 Ιανουαρίου του 1511 μ.Χ. και ενταφιάσθηκε στην μονή του. Με την ανακομιδή των λειψάνων του διαπιστώθηκε η αγιότητά του, διότι το ιερό λείψανο βρέθηκε ακέραιο και εξέπεμπε ευωδία. Το ιερό σκήνωμά του κατατέθηκε στο καθολικό της μονής. Η συνεχής θεραπεία πλήθους ασθενών, τυφλών και δαιμονισμένων και μετά την κοίμησή του, καθιέρωσε ευρύτατα την φήμη του ως θαυματουργού.

Το 1669 μ.Χ. οι Οθωμανοί κυρίευσαν το Χάνδακα (Ηράκλειο) και ο ευλαβής κληρικός Αντώνιος Αρμάκης, μετέφερε το ιερό λείψανο στη Ζάκυνθο, όπου στις 29 Αυγούστου 1669 μ.Χ. το κατέθεσε στη μονή του Αγίου Ιωάννου του Μαντινειού στα Ξεροβούνια. Εκεί παρέμεινε ως το 1915 μ.Χ., οπότε τοποθετήθηκε στον ενοριακό ναό του Παντοκράτορος Γαϊτανίου Ζακύνθου.

Ἀπολυτίκιον
Ήχος α’. Του λίθου σφραγισθέντος.
Των Κρητών τε τον γόνον και Ζακύνθου το καύχημα, των πατέρων κλέος και δόξα Ιωσήφ τον αοίδημον τιμήσωμεν εν ύμνοις οι πιστοί ου δόξη αρρήτω η Τριάς ετιμήσατο το σκήνος διασώσασα άφθορον. Δόξα τω αγιάσαντι αυτόν, δόξα τω στεφανώσαντι, δόξα τω αναδείξαντι φρουρόν και άμισθον πιστοίς ιατρόν τοις κάμνουσι.

Κοντάκιον
Ήχος δ’. Επεφάνης σήμερον.
Των πιστών προΐστασαι και απαλλάττεις, από πάσης θλίψεως ταις σαις πρεσβείες προς θεόν ω Ιωσήφ παναοίδιμε κλέος και δόξα οσίων καύχημα.

Μεγαλυνάριον
Χαίροις ο τής Κρήτης γόνος λαμπρός, χαίροις Εκκλησίας ο ασύλητος θησαυρός, χαίροις τής Ζακύνθου ο φύλαξ και προστάτης, ω Ιωσήφ τρισμάκαρ πιστών το καύχημα.